

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ

ในบทนี้จะได้กล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตการศึกษา 11
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา 11
3. เพื่อศึกษาการจัดลำดับความสำคัญของการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตการศึกษา 11

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครู/อาจารย์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตการศึกษา 11 ซึ่งมีทั้งหมด 20 โรงเรียน
2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ร้อยละ 100 จาก 20 โรงเรียน สำหรับครู/อาจารย์ ใช้วิธีสุ่มร้อยละ 15 ของครูทั้งหมดในแต่ละโรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ได้ส่งแบบสอบถามให้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 419 คน ได้รับคืนและใช้ได้ 383 คน คิดเป็นร้อยละ 91.41

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองโดยศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของปริญญานิพนธ์ที่ปรึกษา และให้ผู้ทรงคุณวุฒิช่วยตรวจแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้ หลังจากนั้นนำมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ 0.85 นำมาปรับปรุงเป็นเครื่องมือสำรวจการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตการศึกษา 11 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แบบให้วัดลำดับและแบบคำถามปลายเปิด

3.1 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน

ชุดที่ 2 สำหรับผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

ชุดที่ 3 สำหรับครู / อาจารย์ผู้สอน

3.2 แบบสอบถามแต่ละชุด แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

ตอนที่ 3 การจัดลำดับความสำคัญของการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วิธี

4.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งและขอรับคืนด้วยตนเอง

4.2 ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์แล้วให้ครูที่รู้จักเป็นการส่วนตัวในโรงเรียนนั้นเก็บรวบรวมส่งให้

4.3 ส่งแบบสอบถามไปและขอรับคืนทางไปรษณีย์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัว โดยผู้วิจัยจะ
 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการที่ปฏิบัติจริง วิเคราะห์
 โดยใช้ค่ามัธยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และ
 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครู/อาจารย์
 ทั้งที่แยกเป็นรายข้อและแต่ละค่านควยค่า F - test และ t - test
 ซึ่งคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for
 the Social Sciences) ของสถาบันวิชาการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชา
 การค่านต่าง ๆ ที่ควรปฏิบัติ วิเคราะห์โดยใช้ค่าของคะแนนที่ได้จากการเอาความถี่
 ของลำดับที่ที่เลือกคูณกับค่าลำดับความสำคัญรวมกันของแต่ละรายข้อ สำหรับปัญหา
 และอุปสรรคของการปฏิบัติงานที่เป็นคำถามปลายเปิด (Open ended Questions)
 นั้น วิเคราะห์โดยรวบรวมปัญหาเป็นกลุ่มงานวิชาการแต่ละค่านและเรียงลำดับของ
 ปัญหาตามความคิดเห็นของจำนวนผู้ตอบจากมากไปหาน้อย

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนตัว ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวมีดังต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย
 คิดเป็นร้อยละ 89.47 และ 75 ตามลำดับ แต่ครู/อาจารย์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง
 คิดเป็นร้อยละ 54.07 โดยส่วนรวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นหญิงมากกว่าชาย
 เล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 50.39

1.2 ผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ
 68.42 ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็น
 ร้อยละ 55 ส่วนครู/อาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ
 54.94 โดยส่วนรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ
 50.39

1.3 ผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุราชการ 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 57.90 ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่มีอายุราชการระหว่าง 5 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 สำหรับครูอาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุราชการระหว่าง 5 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.58 โดยส่วนรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุราชการระหว่าง 5 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.52.

1.4 ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครู/อาจารย์ ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 68.42, 85 และ 65.70 ตามลำดับ

1.5 ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครู/อาจารย์ผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 4.96, 5.22 และ 89.82 ตามลำดับ

1.6 ผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งระหว่าง 5 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.37 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี สำหรับครูอาจารย์มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งระหว่าง 5 - 10 ปี

2. การปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา 11 ที่ปฏิบัติจริง

2.1 การปฏิบัติงานด้านหลักสูตร พิจารณาโดยส่วนรวมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู/อาจารย์ อยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 2.61$) แต่ละกลุ่มเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มากด้วย ($\bar{X} = 2.88, \bar{X} = 2.97$ และ $\bar{X} = 2.58$ ตามลำดับ) และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสามกลุ่ม ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01 ($F = 7.39$) โดยที่ผู้บริหารกับ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการมีความเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนครู/อาจารย์กับผู้สอน และครู/อาจารย์กับ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($t = 2.42$) และ .01 ($t = 2.97$) ตามลำดับ

2.2 การปฏิบัติงานด้านเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรพิจารณาโดย
 ส่วนรวมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู/อาจารย์
 อยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 2.62$) โดยที่แต่ละกลุ่มเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มากด้วย
 ($\bar{x} = 3.14, \bar{x} = 3.22$ และ $\bar{x} = 2.56$ ตามลำดับ) และเมื่อเปรียบเทียบ
 ความคิดเห็นทั้งสามกลุ่มปรากฏว่าแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ $.01$ ($F = 16.26$)
 โดยที่ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ครู/
 อาจารย์กับผู้บริหาร และครู/อาจารย์ กับผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็น
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ $.01$ ($t = 5.33$ และ $t = 5.74$) ตามลำดับ

2.3 การปฏิบัติงานด้านวัสดุอุปกรณ์และการเรียนการสอน พิจารณา
 โดยส่วนรวมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครู/
 อาจารย์ต่อการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย
 ($\bar{x} = 2.00$) โดยที่ผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มาก
 ($\bar{x} = 2.75$ และ $\bar{x} = 2.62$) ตามลำดับ ส่วนครู/อาจารย์เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์
 น้อย ($\bar{x} = 1.92$) เมื่อเปรียบเทียบความเห็นสามกลุ่ม ปรากฏว่ามีความคิดเห็น
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ $.01$ ($F = 18.66$) โดยที่ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร
 ฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ครู/อาจารย์กับผู้บริหารและครู/อาจารย์
 กับผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ $.01$ ($t =$
 7.64 และ $t = 6.03$) ตามลำดับ

2.4 การปฏิบัติงานด้านการใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาชีพในท้องถิ่น
 พิจารณาโดยส่วนรวมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู/
 อาจารย์ เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{x} = 2.17$) โดยแต่ละกลุ่มเห็นว่าอยู่ใน
 เกณฑ์น้อยด้วย ($\bar{x} = 2.49, \bar{x} = 2.33$ และ $\bar{x} = 2.14$) ตามลำดับและ
 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสามกลุ่ม ปรากฏว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.5 การปฏิบัติงานด้านการจัดการการสอน พิจารณาโดยส่วนรวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครู/อาจารย์ เห็นว่า อยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 3.12$) โดยแต่ละกลุ่มเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มากด้วย ($\bar{x} = 3.32, \bar{x} = 3.48$ และ $\bar{x} = 3.09$) ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสามกลุ่มปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($F = 4.40$) โดยที่ผู้บริหาร กับ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และผู้บริหาร กับครู/อาจารย์ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการกับครู/อาจารย์ มีความเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01 ($t = 3.48$)

2.6 การปฏิบัติงานด้านเวลาเรียนของนักเรียน พิจารณาโดยส่วนรวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครู/อาจารย์ เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 2.77$) โดยทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 2.92, \bar{x} = 2.86$ และ $\bar{x} = 2.76$ ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสามกลุ่ม ปรากฏว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.7 การปฏิบัติงานด้านห้องวิชาการ พิจารณาโดยส่วนรวมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู/อาจารย์ เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{x} = 2.26$) โดยที่ผู้บริหารและ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 3.11$ และ $\bar{x} = 3.05$) แต่ครู/อาจารย์เห็นว่าในเกณฑ์น้อย ($\bar{x} = 2.17$) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้งสามกลุ่ม ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01 ($F = 18.27$) กล่าวคือผู้บริหารมีความคิดเห็นสอดคล้องกับ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ แต่ความคิดเห็นของผู้บริหารกับครู/อาจารย์ และความคิดเห็นของ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ มีความเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01 เท่ากัน ($t = 7.31$ และ $t = 5.94$ ตามลำดับ)

2.8 การปฏิบัติงานด้านวิชาการของครู พิจารณาโดยส่วนรวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู/อาจารย์ เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 2.70$) โดยทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันอยู่ในเกณฑ์

มาก ($\bar{X} = 3.09$, $\bar{X} = 3.14$ และ $\bar{X} = 2.66$ ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบ
 ความเห็นทั้งสามกลุ่มปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับ .01 ($F = 10.17$)
 โดยที่ผู้บริหารมีความเห็นสอดคล้องกับ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ แต่ผู้บริหาร กับครู/
 อาจารย์ และ ผู้ช่วยผู้บริหาร กับครู/อาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ
 .01 เท่ากัน ($t = 4.58$ และ $t = 5.03$ ตามลำดับ)

2.9 การปฏิบัติงานด้านวิธีสอน พิจารณาโดยส่วนรวมตามความ
 คิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครู/อาจารย์เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์
 น้อย ($\bar{X} = 2.28$) โดยที่ผู้บริหารและ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็น
 ตรงกันอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 2.70$ และ 2.64) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบ
 ความเห็นทั้งสามกลุ่มปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01 ($F = 5.98$)
 โดยที่ผู้บริหารและ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน แต่ครู/อาจารย์
 กับผู้บริหาร และครู/อาจารย์กับ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน
 ที่ระดับนัยสำคัญ .01 เท่ากัน ($t = 3.12$ และ $t = 2.92$) ตามลำดับ

2.10 การปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้าและส่งเสริม
 นักเรียนที่เรียนดี พิจารณาโดยส่วนรวมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยบริหาร
 ครู/อาจารย์ เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 2.56$) โดยที่ทั้งสามกลุ่มมีความเห็น
 สอดคล้องกันอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 2.84$, $\bar{X} = 2.56$ และ $\bar{X} = 2.54$ ตามลำดับ)
 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสามกลุ่มโดยสรุปปรากฏว่าทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็น
 ไม่แตกต่างกัน

2.11 การปฏิบัติงานด้านการประเมินผลการศึกษา พิจารณาโดยส่วน
 รวมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครู/อาจารย์
 เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{X} = 2.41$) โดยที่ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
 เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 2.90$ และ $\bar{X} = 2.79$ ตามลำดับ) แต่ครู/อาจารย์
 เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{X} = 2.36$) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสามกลุ่ม
 ปรากฏว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01 ($F = 11.58$) โดยที่

ผู้บริหารมีความเห็นสอดคล้องกับ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ แต่ครู/อาจารย์กับผู้บริหาร และครู/อาจารย์กับ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ

.01 ($t = 5.87$ และ $t = 3.22$ ตามลำดับ)

2.12 การปฏิบัติงานด้านการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน พิจารณา โดยส่วนรวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู/อาจารย์ เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{x} = 2.24$) โดยที่ผู้บริหารและ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 2.66$ และ $\bar{x} = 2.65$) ส่วนครู/อาจารย์เห็น ว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{x} = 2.19$) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสามกลุ่ม ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันที่ระดับ .01 ($F = 6.33$) โดยที่ผู้บริหารมีความเห็นสอดคล้อง กับ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ แต่ครู/อาจารย์กับผู้บริหารและครู/อาจารย์กับ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01 ($t = 4.02$) และ .05 ($t = 2.74$) ตามลำดับ

2.13 การปฏิบัติงานด้านการประเมินผลงานวิชาการพิจารณาโดย ส่วนรวมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครู/อาจารย์ เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{x} = 2.12$) โดยที่ผู้บริหารเห็นว่าเป็นเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 2.55$) แต่ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู/อาจารย์เห็นว่าเป็นเกณฑ์ น้อย ($\bar{x} = 2.45$ และ $\bar{x} = 2.07$ ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ของทั้งสามกลุ่มปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($F = 5.05$) โดยที่ผู้บริหารมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน แต่ผู้บริหารกับครู/อาจารย์ และ ผู้ช่วยผู้บริหารกับครู/อาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01 ($t = 3.76$) และ .05 ($t = 2.37$) ตามลำดับ

2.14 การปฏิบัติงานด้านกิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมในหลักสูตร) พิจารณาโดยส่วนรวมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและ ครู/อาจารย์ เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 2.71$) โดยที่ผู้บริหาร, ผู้ช่วย ผู้บริหารและครู/อาจารย์มีความเห็นสอดคล้องกันในเกณฑ์มากด้วย ($\bar{x} = 2.92$,

$\bar{x} = 3.05$ และ $\bar{x} = 2.68$ ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นทั้งสามกลุ่มปรากฏว่าทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

2.15 การปฏิบัติงานด้านการวางแผนงานวิชาการ พิจารณาโดยส่วนรวมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารและครู/อาจารย์ อยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 2.67$) โดยที่ทั้งสามกลุ่มเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มากด้วย ($\bar{x} = 2.96$, $\bar{x} = 3.09$ และ $\bar{x} = 2.63$ ตามลำดับ) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้งสามกลุ่ม ปรากฏว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01 ($F = 7.87$) โดยที่ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็นสอดคล้องกันส่วนครู/อาจารย์กับผู้บริหารและครู/อาจารย์กับผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01 ($t = 3.02$, $t = 4.78$ ตามลำดับ)

3. การจัดลำดับความสำคัญของการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการด้านต่าง ๆ ที่ควรปฏิบัติ

ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครู/อาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของงานวิชาการที่ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติ โดยเรียงจากลำดับ 1 ถึง 15 คือ งานด้านหลักสูตร งานด้านการวางแผนงานวิชาการ งานด้านเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร งานด้านปฏิบัติงานวิชาการของครู งานด้านการจัดการการสอน งานด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน งานด้านวิธีการสอน งานด้านการประเมินผลการศึกษา งานด้านการนิเทศงานวิชาการ งานด้านเวลาเรียนของนักเรียน งานด้านห้องวิชาการ งานด้านการใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาชีพในท้องถิ่น งานด้านการช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า และส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี งานด้านการประเมินผลงานวิชาการ และงานด้านกิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมในหลักสูตร) ความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มในการจัดลำดับส่วนใหญ่มีความคิดเห็นใกล้เคียงกันหรือตรงกัน เช่น ลำดับที่หนึ่งงานด้านหลักสูตร อันดับสองงานด้านการวางแผนงานวิชาการ ลำดับเก้างานด้านการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน ลำดับสิบงานด้านเวลาเรียนของนักเรียน งานดังกล่าวนี้ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นตรงกัน นอกนั้นไม่แตกต่างกันมากนัก

เปรียบเทียบการจัดลำดับที่งานวิชาการที่ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการที่ปฏิบัติจริง และที่ควรปฏิบัติ เมื่อนำลำดับที่ได้จากการปฏิบัติจริง กับ ลำดับที่ควรปฏิบัติมาหา ความแตกต่างโดยใช้พิสัย (Range) สรุปความคิดเห็นได้ว่า งานที่มีความคิดเห็น ไม่แตกต่าง (พิสัย = 0) ได้แก่ งานด้านห้องวิชาการ งานด้านการปฏิบัติงานของครู งานด้านการประเมินผลงานวิชาการ งานที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันเล็กน้อย (พิสัย = 1) ได้แก่ งาน การใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาชีพในท้องถิ่น งานด้านการ ประเมินผลการศึกษา ความคิดเห็นที่แตกต่างกันปานกลาง (พิสัย = 3, 4, 5, 6) ได้แก่ งานด้านเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร งานด้านวิธีการสอน งานด้านการ นิเทศงานวิชาการ งานด้านการวางแผนงานวิชาการ งานด้านการจัดการการสอน งานด้านการช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า และส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี งานด้าน หลักสูตร งานที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันมาก (พิสัย = 8, 9) ได้แก่ งานด้านเวลา เรียนของนักเรียน งานด้านวัสดุอุปกรณ์และการเรียนการสอน งานที่มีความคิดเห็น ต่างกันมากที่สุดคืองานด้านกิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมในหลักสูตร)

4. ปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา 11 มีดังนี้ ด้านหลักสูตร ครูส่วนใหญ่ไม่ให้ความสนใจ และไม่ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ ผู้ปกครองไม่ สนับสนุนให้บุตร-หลานเรียนแผนการเรียนวิชาชีพ มุ่งแต่ทางด้านสายสามัญเพราะ ไม่แน่ใจหลักสูตรใหม่ การเปลี่ยนหลักสูตรใหม่บางโรงเรียนขาดความพร้อมไม่สามารถ ปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ ไม่สามารถจัดการเรียนด้านวิชาชีพตามหลักสูตรได้ เนื่องจากขาดบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และคุณภาพทางวิชาชีพดีกว่าโรงเรียนใน สังเกตกรรมอาชีวศึกษาโดยทั่วไป เกี่ยวกับเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร การหาซื้อ เอกสารคู่มือต่าง ๆ ทำได้ไม่สะดวกและไม่ทันใจเนื่องจากอยู่ไกลจากกรุงเทพฯ รวมทั้งเอกสารและคู่มือต่าง ๆ พิมพ์ออกมาล่าช้า เอกสารประกอบการใช้หลักสูตร ไม่นำออกมาบริการให้ครูได้ใช้อย่างจริงจัง เอกสารมีจำกัดไม่เพียงพอต่อการ ใช้ เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และการเรียนการสอนงบประมาณของโรงเรียนมีน้อยไม่สามารถ

ชื่อหลักสูตรอุปกรณ์บริการได้ การจัดสรรงบประมาณในโรงเรียนยังทำได้ไม่เหมาะสม
 ไม่มีระบบการนำไปใช้การบำรุงรักษา ทำให้การใช้อุปกรณ์ได้ไม่คุ้มค่า เกี่ยวกับการ
 ใ้สหรัพยากรและแหล่งวิชาชีพในท้องถิ่น แหล่งวิชาชีพมีน้อยและไม่ได้รับความร่วมมือ
 จากผู้ควบคุมดูแล เกี่ยวกับการจัดการการสอน วิชาเลือกในหลักสูตรมีมาก ครูย้าย
 เข้า-ออกกลางปี ทำให้เกิดความยุ่งยากในการจัดการการสอนเกี่ยวกับค่านเวลาเรียน
 ของนักเรียน ครู/อาจารย์ผู้สอนไม่สำรวจเวลาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ฝ่ายวิชาการ
 ขาดการประสานงานกับฝ่ายปกครองในการแก้ปัญหาการมาเรียนของนักเรียน เกี่ยว
 กับห้องวิชาการไม่จัดบริการหนังสือ, คู่มือ เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานวิชาการ
 โดยเฉพาะหนังสือใหม่ ๆ ระเบียบใหม่ ๆ ไม่ประชาสัมพันธ์ให้ครูผู้สอนทราบ
 เกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการ ครูขาดความรับผิดชอบหน้าที่ ผู้ช่วยผู้บริหาร
 ฝ่ายวิชาการไม่มีอำนาจในการควบคุมอย่างแท้จริง ครูไม่นิยมสอนตามจุดประสงค์
 การเรียนรู้ เพราะเสียเวลามากและเป็นงานหนัก เกี่ยวกับค่านวิธีสอนยังยึดวิธี
 สอนแบบเดิมไม่ยอมเปลี่ยนแปลงตามหลักสูตร การจัดอบรมทางวิชาการ ระดับครูผู้สอนมีน้อย
 ทำให้ผู้สอนขาดความเข้าใจและไม่มั่นใจในการสอน ผู้ช่วยผู้บริหารไปเข้าอบรมมาแล้ว
 ไม่มาถ่ายทอดให้ครูผู้สอนทราบ ครูบางคนประกอบอาชีพครูเป็นอาชีพรองไม่อุทิศเวลา
 ให้แก่การเรียนการสอน เกี่ยวกับการช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า และส่งเสริม
 นักเรียนที่เรียนดี ไม่สามารถหาวิธีสอนซ่อมเสริมที่เหมาะสมกับหลักสูตรใหม่ได้
 ครู/อาจารย์มีเวลาไม่เพียงพอที่จะช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเต็มที่ครูบางคนสนใจ
 เฉพาะนักเรียนเก่งไม่เอาใจใส่นักเรียนอ่อน ทำให้นักเรียนอ่อนสิ้นหวังและเกเร
 เกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา ระเบียบการประเมินผลไม่ชัดเจนเปลี่ยนแปลงบ่อยๆ
 ทำให้สับสนและยุ่งยากในการปฏิบัติงาน ครูไม่สนใจระเบียบการวัดผลอย่างจริงจัง
 เกี่ยวกับค่านการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน ขาดการประสานงานอันดีระหว่าง
 ครู/อาจารย์กับฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการไม่นิเทศงานวิชาการใน
 โรงเรียนและไม่มอบให้หัวหน้าหมวดช่วยเหลือ เกี่ยวกับการประเมินผลงานวิชาการ
 การประเมินผลงานวิชาการครูเข้าใจว่าเป็นการไปจับผิด ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
 ไม่ประเมินผลโดยสม่ำเสมอทำให้ปัญหายุ่งยากผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก เกี่ยวกับค่านกิจกรรม

นักเรียน (กิจกรรมในหลักสูตร) ครู/อาจารย์ผู้สอนขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในหลักสูตร ผู้บริหารไม่สนับสนุนกิจกรรม เกี่ยวกับการวางแผนงาน วิชาการไม่สามารถปฏิบัติตามแผนได้เนื่องจากขาดความร่วมมือจากครู จากผู้บริหาร ขาดปัจจัยพิเศษแสดงระยะเวลาการปฏิบัติงานตามแผน การวางแผนไม่รัดกุม เปลี่ยนผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการบ่อยทำให้การวางแผนหยุดชะงัก เกี่ยวกับปัญหาที่อื่น ๆ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่าย วิชาการขาดหลักมนุษยสัมพันธ์ ขาดอำนาจในการบริหารไม่สามารถตัดสินใจในหน้าที่การ งานของตนได้อย่างอิสระ มีความเชียวชาญไม่สนใจหลักสูตร ไม่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งเป็นทางการทำให้ขาดเสถียรภาพในการปฏิบัติงาน คณะกรรมการไม่เข้มแข็ง เล่นพรรคเล่นพวกไม่ยุติธรรม ผู้บริหารมอบงานอื่น ๆ ให้ทำมากเกินไป งานบางฝ่าย ขัดข้องกันไม่ชัดเจน ทำให้ขาด ผู้รับผิดชอบ ผู้บริหารขาดหลักมนุษยสัมพันธ์ ทำให้ ขาดความเข้าใจอันดีต่อการปฏิบัติงานและทำให้งานขาดความริเริ่มสร้างสรรค์ บรรยากาศศ.
 ในโรงเรียนแบบปิด (Closed Olimete) ทำให้ขวัญและกำลังใจของครูไม่คี่
 งานวิชาการไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ทำให้ทราบข้อเท็จจริงหลายประการซึ่งควรจะนำมาอภิปราย และเสนอแนะดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัว

ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา 11 เป็นชาย เกือบทั้งหมด อายุระหว่าง 11 - 50 ปี อายุราชการระหว่าง 16 - 20 ปี มีวุฒิ ปริญญาตรีและปริญญาโท ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการระหว่าง 5 - 10 ปี จากข้อมูลนี้ จะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา 11 ที่ดำรงตำแหน่ง เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนนั้น ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนชายล้วนหรือสหศึกษาจะเป็นชายทั้งหมด ส่วนโรงเรียนหญิง ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นหญิงซึ่งมีจำนวนเพียง 2 - 3 โรงเรียน และจากอายุ อายุราชการและวุฒิ น่าจะชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา 11 น่าจะเป็นบุคคลที่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่และสภาพของ

โรงเรียนมาก อายุอยู่ในวัยที่มีความสุขุมรอบคอบ และน่าจะเป็นผู้มีประสบการณ์มาก โดยทั่วไปตามอายุราชการและคุณวุฒิ สามารถรอบรู้งานทุกด้าน คำนึงโดยทั่วไป ซึ่งเป็นไปตามลักษณะของผู้บริหารระดับสูงที่จะต้องมียุทธศาสตร์ทางคณิตนิยม (Conceptual Skill)) ซึ่งสอดคล้องกับที่ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ กล่าวไว้ว่า "โรงเรียนขนาดใหญ่มิมีหน่วยงานมาก . . . ครูใหญ่จำเป็นจะต้องมียุทธศาสตร์ทางคณิตนิยมมาก"¹

ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี อายุราชการมี 2 ลักษณะคือ 5 - 10 ปี (ร้อยละ 40) และ 16 - 20 ปี (ร้อยละ 35) วุฒิเกือบทั้งหมดเป็นปริญญาตรีและดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการต่ำกว่า 5 ปี จากข้อมูลนี้จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่นอกจากนี้ในเขตการศึกษา 11 นั้น ดูจากอายุน่าจะเป็นบุคคลที่มีความเข้มแข็ง อดทนต่อการทำงานได้อย่างดี แต่ดูที่อายุราชการแล้วมี 2 ลักษณะ คืออายุราชการน้อยกับมากพอๆกัน ชี้ให้เห็นว่ามีหลายโรงเรียนที่ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ มีอายุราชการน้อย จึงน่าจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถดีมากจึงได้รับการแต่งตั้งจากทางโรงเรียนให้เป็นผู้รับผิดชอบงานระดับสูงมากเช่นนี้ ส่วนผู้ที่มีอายุมากน่าจะเป็นผู้มีประสบการณ์ และน่าจะเป็นผู้มีความสามารถและเหมาะสม แต่เมื่อพิจารณาโดยสรุปจากอายุการดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการแล้ว ไม่สามารถกล่าวได้ว่าเป็นผู้มีประสบการณ์ในตำแหน่งนี้ แต่ก็ในช่วงเริ่มต้นของงาน ซึ่งน่าจะเป็นแรงจูงใจอย่างดีที่สุดที่จะทำให้ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการเหล่านี้มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนให้แก่การทำงาน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารควรจะให้กำลังใจและช่วยชี้แนะให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพต่อไป

สำหรับครู/อาจารย์ เป็นหญิงมากกว่าชาย อายุระหว่าง 21 - 50 ปี อายุราชการ 5 - 10 ปี วุฒิปริญญาตรี จากข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่นอกจากนี้ในเขตการศึกษา 11 ครู/อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่เป็นหญิงอายุอยู่ในวัยหนุ่มสาว มีคุณวุฒิพอสมควรคือระดับปริญญาตรี ซึ่งน่าจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า การปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน

¹ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์, หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป, หน้า 22.

มัธยมศึกษาควรมีความกระตือรือร้น จากคนที่มีความคล่องตัว มีพลัง และมีความตั้งใจในการทำงานแม้จะมีประสบการณ์ค่อนข้างน้อยก็ตาม จึงเป็นหน้าที่และความสามารถของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ที่จะใช้พลังดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ในการสร้างผลงานวิชาการของโรงเรียน ให้สัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายที่ต้องการของโรงเรียน

2. การปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
ในเขตการศึกษา 11

2.1 ค่าน้ำหนัก

จากการวิจัยพบว่า ผลรวมเฉลี่ยทั้งหมดของงานด้านหลักสูตรผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครู/อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 2.88$, $\bar{x} = 2.99$ และ $\bar{x} = 2.56$ ตามลำดับ) แต่ก็มีความคิดเห็นขัดแย้งกันอยู่ กล่าวคือในการจัดแผนการเรียนตามหลักสูตรนั้น ผู้บริหารและครู/อาจารย์เห็นว่า ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ สืบรวจความต้องการด้านอาชีพ สภาพเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นอยู่ในเกณฑ์น้อย และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการก็เห็นว่าอยู่ในระดับต่ำของเกณฑ์มากนอกจากนี้การสืบรวจความต้องการความสนใจและความถนัดของนักเรียนก็ยังคงอยู่ในเกณฑ์น้อย ซึ่งให้เห็นว่ายังไม่สามารถจะจัดหลักสูตรสนองท้องถิ่นและนักเรียนได้ ซึ่งขัดกับหลักการของหลักสูตร ที่กล่าวว่าหลักสูตรต้องสนองความต้องการของท้องถิ่นทางด้านการจัดสอนวิชาชีพ จึงจำเป็นจะต้องสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น¹ สาเหตุที่ไม่สามารถดำเนินการด้านนี้ได้ อาจเนื่องมาจากปัจจัยหลายด้าน เช่น เป็นระยะเริ่มต้นทางโรงเรียนยังไม่พร้อมที่จะดำเนินการได้ หรือโรงเรียนอาจยังไม่เห็นความสำคัญ เพราะยังคงจัดการเรียนการสอนเน้นไปทางด้านวิชาการเหมือนเดิม ซึ่งผู้ปกครองก็นิยมให้บุตรหลานของตนเรียนทางด้านวิชาสามัญ เพื่อจะได้มีโอกาสเรียนสูงขึ้นไป แล้วประกอบอาชีพรับราชการ ไม่สามารถเปลี่ยนค่านิยมของผู้ปกครองได้ ทั้ง ๆ ที่ปัจจุบันนี้นักเรียน

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

ที่จบมาทางค่านวิชาสามัญมีเป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถศึกษาต่อได้ ทำให้กลายเป็น
คนว่างงานของประเทศเพราะไม่มีพื้นความรู้ทางวิชาชีพพอที่จะเป็นแนวทางในการประกอบ
อาชีพได้บ้าง จึงนับว่าเป็นการสูญเสียเปล่าทางการศึกษาอย่างหนึ่ง ควรที่ทางโรงเรียนจะ
ได้หาทางจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลัก
สูตรปัจจุบัน

2.2 ค่านเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร

จากการวิจัยพบว่า ผลรวมเฉลี่ยทั้งหมดของค่านเอกสารประกอบการ
การใช้หลักสูตร ผู้บริหาร - ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ครู/อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ใน
เกณฑ์มาก ($\bar{x} = 3.14$, $\bar{x} = 3.22$ และ $\bar{x} = 2.56$ ตามลำดับ) แต่ความคิดเห็น
ยังขัดแย้งกันอยู่ กล่าวคือ ทั้งผู้บริหาร และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ต่างก็เห็นว่าได้จัดหาเอกสาร
เกี่ยวกับหลักสูตร เช่น แผนการสอน แบบเรียน คู่มือครูหนังสือประกอบการสอนเป็นต้น
ไว้บริบูรณ์ครุอยู่ในเกณฑ์มากอยู่แล้ว แต่ครู/อาจารย์ เห็นว่าทำอยู่ในเกณฑ์น้อย ซึ่งให้เห็นว่า
เกิดช่องว่างระหว่างผู้จัดหา และผู้นำไปใช้ อาจเนื่องจากการบริการให้ครูได้ใช้ ยังทำ
ได้ไม่ดีพอ หรือขาดความคล่องตัวในการขอใช้ ขาดการประชาสัมพันธ์ หรือไม่ได้กระตุ้น
ให้ครู/อาจารย์ได้เกิดความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเอกสารหลักสูตรที่ได้จัดบริการ
ไว้ให้ หรืออาจเป็นเพราะยังไม่ได้จัดบริการทางค่านเอกสารหลักสูตร แม้ว่า จะจัดหา
เอกสารมาในระดับมากตาม จึงเป็นที่น่าสังเกตว่า ถ้าครู/อาจารย์ไม่ได้ศึกษาสิ่งที่เกี่ยวข้อง
ของกับหลักสูตร บ่อยจะทําให้ขาดความเข้าใจในการปฏิบัติจะมีผลกระทบถึงการเรียน
การสอน โดยเฉพาะในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ฉะนั้นผู้บริหาร และผู้ช่วย
ผู้บริหารฝ่ายวิชาการจะต้องคอยกระตุ้นให้ครูได้ศึกษาหลักสูตรและคู่มือการใช้ให้เข้าใจ
และคอยติดตามหรือประเมินผลจากการนำเอกสารหลักสูตรไปใช้ด้วย นอกจากนี้ การ
สนับสนุนให้ครู/อาจารย์ได้ผลิตเอกสารประกอบให้มากขึ้น ก็จะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้มี
เอกสารการใช้หลักสูตรเพิ่มขึ้น และเป็นการช่วยให้ครู/อาจารย์มีความรู้ในค่านหลักสูตร
หรือแผนการสอนเพิ่มขึ้นจากการดำเนินการจัดทำเอกสารอีกด้วย

2.3 ค่านวัตกรรมและการเรียนการสอน

จากการวิจัยพบว่า ผลรวมเฉลี่ยทั้งหมดของงานค่านวัตกรรมและการเรียนการสอน ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู/อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{x} = 2.00$) และครู/อาจารย์มีความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ กล่าวคือครู/อาจารย์เห็นว่า การสำรวจ, การจัดหาอุปกรณ์ยังทำอยู่ในเกณฑ์น้อย และการจัดให้มีศูนย์บริการใช้อุปกรณ์ก็อยู่ในเกณฑ์น้อย โดยเฉพาะในเรื่องการซ่อมแซมและบำรุงรักษาวัดนวัตกรรมปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด จึงสรุปได้ว่า นอกจากจะจัดหาวัสดุอุปกรณ์ได้ในเกณฑ์น้อยแล้วยังขาดการบำรุงรักษาซ่อมแซมอีกด้วย วัสดุอุปกรณ์เป็นสิ่งที่ช่วยย่นระยะเวลาการเรียนของนักเรียนเข้าใจได้เร็วขึ้น ประหยัดเวลาสอน การที่โรงเรียนขาดวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน ทำให้ครูใช้การสอนวิธีเก่า โดยอาศัยกระดานดำและชอล์คเป็นอุปกรณ์ ซึ่งย่อมไม่สอดคล้องจุดประสงค์ของหลักสูตร ที่มุ่งให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น มิใช่จะสอนได้ง่าย ๆ จากบนกระดานดำ วัสดุอุปกรณ์จะช่วยได้มาก ดังนั้นผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จึงควรเห็นความสำคัญที่จะจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้มากยิ่งขึ้น พร้อมทั้ง เน้นการบำรุงรักษาและซ่อมแซมให้มีผู้ดูแลรับผิดชอบให้บริการให้เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัสดุอุปกรณ์มีราคาแพง งบประมาณมีน้อยเช่นนี้ ก็ควรจะสนับสนุนให้ครู นักเรียนร่วมกันผลิตวัสดุอุปกรณ์ โดยใช้วัสดุในท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น จะเป็นส่วนที่ทำให้มีวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนมีเพียงพอและมีราคาถูก

2.4 ค่านการใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาชีพในท้องถิ่น

จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู/อาจารย์มีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องนี้อยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{x} = 2.49$, $\bar{x} = 2.33$, และ 2.14 ตามลำดับ) แสดงให้เห็นว่า ทางโรงเรียนยังไม่สามารถนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนได้ และในการนำนักเรียนไปศึกษาายังแหล่งวิชาชีพสถานประกอบการหรือสถานประกอบอาชีพอิสระก็ไม่สามารถจะทำได้แม้ว่าหลักการของหลักสูตร เปิดกว้างให้โรงเรียนใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาชีพในท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่

จึงน่าจะเกิดจากความยุ่งยากในการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ โดยเฉพาะแหล่งวิชาชีพ ในท้องถิ่นนั้น ยังมีได้เตรียมไว้บริการด้านหลักสูตร ทำให้ขาดความร่วมมือ อีกทั้งการ จัดการเรียนการสอนยังไม่เอื้ออำนวยที่นักเรียนจะไปใช้แหล่งวิชาชีพให้เป็นประโยชน์ต่อ การเรียนได้ยังคงนิยมให้นักเรียนเรียนอยู่ภายในโรงเรียนเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการ วิจัยของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ ที่ได้ศึกษาสภาพของการจัดแผนการเรียน วิชาชีพและการใช้แหล่งวิทยากร และสถานประกอบการตามหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ระหว่างเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม 2523 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจาก โรงเรียนในเขตต่าง ๆ ทุกเขตรวมทั้งกรุงเทพมหานคร จำนวน 79 โรงเรียน พบว่า การให้นักเรียนไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิทยากรและสถานประกอบการมีร้อยละ 11.39 และมีร้อยละ 81.01 ที่ยังไม่ได้ดำเนินงานเรื่องนี้เลย และในการจัดแผนการเรียนนั้น จัดสอนภายในโรงเรียนเองร้อยละ 81.67 และจัดสอนโดยใช้สถานฝึกงานอาชีพ นอก- โรงเรียนร้อยละ 18.33¹ ดังนั้นถ้าจะใช้แหล่งวิชาชีพให้เกิดประโยชน์จริง ๆ นั้น ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าของแหล่งวิชาชีพ ควรจะได้มีโครงการร่วมกันและควรจะได้มี การประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างโรงเรียนและแหล่งวิชาชีพ เปิดโอกาสให้ชุมชน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาอย่างจริงจัง ซึ่งก็น่าจะมีระเบียบระบบที่มั่นคงถาวร

2.5 งานการจัดตารางสอน

จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู/ อาจารย์ เห็นว่าปฏิบัติมาก โดยเฉพาะในด้านการจัดตารางสอนที่ให้ผู้สามารถควบคุมดูแล การเรียนการสอนของครูและนักเรียนได้ดี แสดงให้เห็นว่าผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ เห็นความสำคัญของการจัดตารางสอนและปฏิบัติได้มาก จึงน่าจะเป็นผลดีต่อการเรียน

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, กองวิจัยทางการศึกษา, "การศึกษา สถานภาพของการจัดแผนการเรียนวิชาอาชีพและการใช้แหล่งวิทยากร และสถานประกอบการตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521" รายงานการวิจัย กองวิจัยทางการศึกษา 2523, หน้า ง. . .

การสอนอย่างยิ่ง แต่อย่างไรก็ตามครู/อาจารย์ผู้สอนยังเห็นว่าการจัดการการสอนโดยเฉลี่ยชั่วโมงสอนยังไม่ดีเท่าเทียมกัน จึงน่าจะได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขและควรจะได้รวบรวมปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนซึ่งอาจได้จากการมีอภิปรายปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับสูงยิ่งขึ้นไปอีก

2.6 ด้านเวลาเรียนของนักเรียน

จากการวิจัยพบว่าผลรวมเฉลี่ยทั้งหมดของด้านนี้ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ และครู/อาจารย์มีความเห็นสอดคล้องกันอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 2.92$ $\bar{X} = 2.86$ และ $\bar{X} = 2.76$ ตามลำดับ) ได้แก่การจัดให้มีสมุดบันทึกเวลาเรียนเป็นรายวิชาเพื่อตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียน การตรวจการใช้สมุดบันทึกของนักเรียนเป็นประจำและมีการจัดสอนชดเชยในกรณีที่นักเรียนต้องหยุดเรียนไป จึงนับได้ว่า ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการได้ปฏิบัติได้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2520 โดยกล่าวว่าผู้เรียนจะได้ระดับผลการเรียน 1, 2, 3, 4 จะต้องใช้เวลาเรียนตลอดปี/ภาคไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดในรายวิชานั้น¹ นอกจากนี้การที่ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการได้กำหนดเกณฑ์ให้ครูได้ปฏิบัติในกรณีที่นักเรียนขาดเรียนรายวิชาต่าง ๆ ในเกณฑ์เดียวกัน ก็ช่วยให้ครูปฏิบัติงานได้สะดวกขึ้นและมีระเบียบเรียบร้อยในการทำงาน เป็นสิ่งช่วยให้งานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2.7 ด้านของวิชาการ

จากการวิจัยพบว่า ผลรวมเฉลี่ยทั้งหมดของด้านนี้ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ และครู/อาจารย์เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{X} = 2.26$) และครู/อาจารย์มีความเห็นขัดแย้งกับผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ โดยที่ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการเห็นว่าได้จัดให้มีเอกสารการใช้หลักสูตรและคู่มือครูไว้ในห้องวิชาการเพื่อให้

¹กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, คู่มือการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ป.สัมพันธ์พาณิชย์, 2521), หน้า 3.

ได้คนกว่าและเห็นว่าได้จัดระบบการใช้เอกสารหลักสูตรในห้องวิชาการอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 3.11$ และ $\bar{x} = 3.05$ ตามลำดับ) แกครู/อาจารย์เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{x} = 2.17$) แสดงว่าการจัดและการให้บริการยังไม่ดีพอ ครู/อาจารย์จึงไม่ใช้บริการหรือห้องวิชาการอาจจะคับแคบ ไม่สามารถจัดบริการแก่ครูจำนวนมากได้อาจใช้ห้องสมุดแทน แต่อย่างไรก็ตามห้อง วิชาการจะเป็นศูนย์รวมการเรียนการสอน ดังนั้นห้องวิชาการน่าจะเป็นสถานที่ที่จะให้บริการต่าง ๆ ในด้านการเรียนการสอนได้อย่างดี ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการจึงควรจัดบริการให้มีเอกสารต่าง ๆ และจัดระบบการใช้ให้สิ่งนี้จะเป็นการช่วยลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรได้

2.8 คุณภาพปฏิบัติงานวิชาการของครู

จากการวิจัยพบว่า ส่วนที่ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู/อาจารย์เห็นว่าปฏิบัติมากคือ จัดให้ครูได้สอนตามวุฒิความถนัด ความสามารถและประสบการณ์ รวมทั้งจัดให้ครู/อาจารย์ได้ชั่วโมงสอนในโรงเรียนเป็นไปตามคุรุสภาหรือ ก.ค. กำหนดให้ โดยที่ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการเห็นว่าได้จัดให้มากที่สุด ($\bar{x} = 3.50$) แต่ค่านการนิเทศการสอนนั้นโดยเฉลี่ยทั้งสามกลุ่มเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{x} = 1.82$) ซึ่งควรจะต้องปรับปรุงแก้ไขเพราะการนิเทศการสอนเป็นการช่วยให้ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอน การที่ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการนิเทศการสอนในเกณฑ์น้อย จึงน่าจะเป็นห่วงว่าการจัดการเรียนในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้ จะมีปัญหามากขึ้น ทางโรงเรียนจึงควรให้ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการได้ปฏิบัติงานด้านนี้ให้มากขึ้น โดยการให้เข้ารับการอบรมให้อ่านงานในการควบคุมค่าเงินเพื่อสร้างความมั่นใจ ที่จะนิเทศผู้อื่นได้

2.9 ค่านวิธีสอน

จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันอยู่ในเกณฑ์มาก ได้แก่การปฏิบัติงานด้านการให้ครูจัดทำแผนการสอนเป็นรายวิชา ควบคุมดูแลการสอนของครูให้ถูกต้องตามหลักสูตร การจัดส่งครูเข้าอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ แต่ครู/อาจารย์เห็นว่ายังปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยทั้งหมด และมีความเห็นสอดคล้องกันทั้งสามกลุ่มอยู่ในเกณฑ์น้อยคือการจัดอบรม หรือเชิญวิทยากรให้ความรู้แก่ครู

ให้ความรู้ในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน ลักษณะเช่นนี้อาจเป็นผลทำให้ครู/อาจารย์ยังคงใช้วิธีสอนแบบเดิมอยู่ไม่ทันการเปลี่ยนแปลง ทางด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ การเรียนการสอนในแนวหลักสูตรเปลี่ยนไปจากเดิม เช่นสอนตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ การสอนซ่อมเสริม ซึ่งต้องใช้เทคนิคและวิธีการสอนมาก และต้องใช้เวลามากด้วยถ้าครู/อาจารย์มีความรู้และมีเทคนิคในการสอนหลาย ๆ อย่าง ย่อมจะช่วยให้การเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมแต่ละวิชาและสอดคล้องกับความแตกต่างของนักเรียน จึงสมควรที่ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จะได้สนับสนุนให้ครูได้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน รู้จักคิดแปลงวิธีสอนหลาย ๆ แบบ ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในแต่ละวิชา ก็จะเป็นการช่วยเพิ่มบรรลุเป้าหมายของการศึกษา

2.10 ค่าการช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนซ้ำและส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี

จากถาวรวิจับพบว่า ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ครู/อาจารย์เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 2.84$, $\bar{X} = 2.56$ และ $\bar{X} = 2.54$ ตามลำดับ) และจากผลรวมเฉลี่ยทั้งหมดทั้งสามกลุ่มเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มากด้วย ($\bar{X} = 2.56$) แต่มีแนวโน้มไปทางน้อยจึงถือได้ว่าการจัดการช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนซ้ำและส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี อยู่ในขั้นที่น่าพอใจ แต่ก็ยังไม่ถือว่าดีนัก พิจารณาจากการจัดสอนซ่อมเสริม จะเห็นว่าทั้งสามกลุ่มมีความเห็นขัดแย้งกัน ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.05$) ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ผู้ซึ่งปฏิบัติงานนี้เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{X} = 2.20$) และครู/อาจารย์ก็เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{X} = 2.49$) ด้วย จะเห็นว่าการจัดสอนซ่อมเสริม นั้นในความเห็นของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการแล้วเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์น้อยซึ่งอาจเป็นเพราะว่าการจัดสอนซ่อมเสริมไม่สามารถทำได้จริง ๆ ตามที่หลักสูตรกำหนด กล่าวคือซ่อมเสริมนักเรียนที่ตกเป็นบางจุดประสงค์ของรายวิชา และเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในทางปฏิบัติ มักจะทำได้ยากมาก โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนมาก การจัดสอนซ่อมเสริมทำได้ลำบาก ไม่สามารถแบ่งระดับความรู้เด็ก แบ่งครูผู้สอนให้สอดคล้องกับเด็ก และสถานที่เรียนก็ต้องจัดให้เป็นระบบใหม่จากระบบชั้นเรียนเดิมจึงจะสะดวกต่อการสอน

แต่อย่างไรก็ตามในความเห็นของผู้บริหารนั้นก็เห็นว่าที่จัดอยู่ในปัจจุบันนี้มีความเหมาะสมแล้ว สำหรับในด้านการส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดีและการจัดแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ทั้งสามกลุ่มเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มาก ก็คิดว่าน่าจะเหมาะสมแล้ว ส่วนในด้านการจัดเก็บข้อมูล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และปัญหาของนักเรียนตามหมวดต่าง ๆ นั้น เห็นว่าโดยเฉลี่ยปฏิบัติ อยู่ในเกณฑ์น้อยทั้งสามกลุ่ม ($\bar{X} = 2.23$) จึงอาจถือได้ว่างานด้านนี้จะเป็นหน้าที่ของ ฝ่ายแนะแนว ซึ่งจะจัดทำได้สะดวกกว่า โดยที่ฝ่ายวิชาการเมื่อต้องการข้อมูลด้านนี้ก็สามารถขอคู่มือได้จากฝ่ายแนะแนว

2.11 คาบการประเมินผลการศึกษา

จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครู/อาจารย์ ท่องานด้านการประเมินผลการศึกษาสรุปว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{X} = 2.41$) โดยที่ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ เห็นสอดคล้องกันในเกณฑ์มาก แต่ครู/อาจารย์เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย กลุ่มครูอาจารย์เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์น้อยได้แก่เรื่อง ที่ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่าย วิชาการแนะนำให้ครูปรับปรุงและแก้ไขเครื่องมือประเมินผลการเรียนของนักเรียน การจัดทำให้มีการวิเคราะห์ผลการสอบ โดยเฉพาะการดำเนินการให้มีธนาคารข้อสอบในรายวิชา ต่าง ๆ นั้น ทั้งสามกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันในเกณฑ์น้อย จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า เครื่องมือที่ใช้วัดผลนักเรียนนั้นยังไม่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเท่าที่ควร ซึ่งตามหลักการวัดผล นั้น ถ้าเครื่องมือในการวัดขาดความเชื่อมั่นและขาดความเที่ยงตรงแล้ว ผลที่ได้จากการวัด ย่อมได้ผลอย่างเดียวกันและสิ่งที่ตามมาคือการให้ระดับคะแนน (Grade) ก็ไม่น่าจะเป็นสิ่งที่เชื่อถือได้ จึงน่าเป็นห่วงว่าการเรียนการสอนและการวัดผลจะไม่มี มาตรฐานเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงเห็นว่าเครื่องมือวัดผลโดยเฉพาะข้อสอบเป็นสิ่งที่ต้องคำนึง ถึงคุณภาพของข้อสอบให้มาก การวิเคราะห์ข้อสอบการจัดให้มีธนาคารข้อสอบ สมควรที่ โรงเรียนจะได้จัดทำเพราะเมื่อมีสิ่งดังกล่าวนี้แล้ว นอกจากจะประหยัดเวลาประหยัดงบประมาณที่ไม่ต้องทำข้อสอบทุกภาคแล้วยังมีความเชื่อมั่น และมีความเที่ยงตรงที่จะวัดผลให้ระดับ คะแนนนักเรียนด้วยความยุติธรรมอีกด้วย จะส่งผลให้ระดับการศึกษามีมาตรฐานดีขึ้น

2.12 งานนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน

จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครู/อาจารย์ต่องานนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์น้อยได้แก่ การจัดอบรมครูประจำการ ก่อนเปิดภาคเรียน การจัดประเมินนิเทศครูใหม่ ให้เข้าใจระบบงานวิชาการ การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน เก่าทุกระดับ การจัดป้ายนิเทศการปฏิบัติงาน จากข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่า การประชุมอบรมครูประจำการก่อนเปิดภาคเรียนควรที่ทางโรงเรียนจะต้องจัดทำอย่างยิ่ง ซึ่งถ้าเป็นไปได้ก็ให้ครูใหม่เข้าร่วม ด้วย การประชุมนักเรียนและผู้ปกครอง สิ่งดังกล่าวนี้ช่วยให้ครูและผู้ปกครองได้เข้าใจงานวิชาการของโรงเรียนดีขึ้น การนิเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งของงานวิชาการในวันประชุมอบรมครูนั้น ถ้าได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หรือศึกษานิเทศน์ มาเป็นวิทยากรในวันอบรมครูประจำการและประเมินนิเทศครูใหม่ด้วย ก็จะเป็นการดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามหลังจากที่มีการอบรมครูหรือประเมินนิเทศครูใหม่แล้วสิ่งที่ผู้บริหารหรือผู้ช่วยควรจะได้กระทำต่อไปอีกก็คือการนิเทศภายใน คอยติดตามช่วยเหลือครูอีกต่อไป ซึ่งผู้นิเทศ อาจจะจัดตั้งเป็นคณะกรรมการและมีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อวางโครงการนิเทศงานขึ้น ภายในโรงเรียนก็จะเป็นผลดี ช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาหลักสูตรและแนวการเรียน การสอนต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก โดยมุ่งให้ผู้เรียน ได้มีพัฒนาและช่วยเหลือตนเองมากขึ้น ภายใต้การควบคุมของครูผู้สอน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ผู้สอนจะต้องมีความเข้าใจอย่างเพียงพอ จึงจะดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้และจากผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา 11 เห็นว่างานวิชาการด้านการนิเทศทางวิชาการภายในโรงเรียน อยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องปรับปรุงอีก¹

ดังนั้น ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการควรจะได้ตระหนักถึงการนิเทศงานวิชาการและงานนิเทศภายในโรงเรียนให้มากขึ้นและหาวิธีการนิเทศที่เหมาะสม ก็คิดว่า จะช่วยลดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาของชาติได้มากทีเดียว

¹กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, รายงานผลการประเมินมาตรฐาน (โรงเรียนมัธยมศึกษา) พ.ศ.2522. (ม.ป.ท.,ม.ป.ป), หน้า 53.

2.13 คำถามการประเมินผลงานวิชาการ

จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นโดยเฉลี่ยของผู้บริหารผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการและครูอาจารย์ของงานด้านการประเมินผลงานวิชาการอยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{X} = 2.12$) งานที่ทั้งสามกลุ่มเห็นว่าปฏิบัติน้อยคือการจัดให้มีการประเมินผลความสำเร็จของงานแต่ละโครงการ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าขาดการประเมินผลงานที่ได้มีโครงการดำเนินการไว้ ทำให้ไม่ทราบผลสำเร็จของงานไม่รู้จักเด่น-ค้อย และปัญหาที่จะนำมาปรับปรุงต่อไป ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอว่า ในการปฏิบัติงานตามโครงการนั้น สิ่งที่จะขาดไม่ได้ก็คือการประเมินผลโครงการ ซึ่งจะทำได้ก็เพียงใด ผู้ประเมินผลก็ต้องมีความรู้และความเข้าใจในโครงการที่จะประเมินพอสมควร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการควรจะมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการเขียนโครงการและการทำให้โครงการได้บรรลุเป้าหมาย อาจเข้ารับการอบรม หรือศึกษาจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อจะได้รู้วิธีการประเมินผลตามโครงการและเมื่อได้ผลแล้วพบปัญหาหรือข้อบกพร่องจะได้ปรับปรุงงานวิชาการอีกต่อไป

2.14 งานคานกิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมในหลักสูตร)

การวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู/อาจารย์ มีความเห็นโดยสรุปอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 2.71$) และมีความเห็นสอดคล้องกัน ในด้านการจัดกิจกรรมชุมนุมทางวิชาการ คำนวณวิชาที่พนักงานนันทนาการ ให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกมากขึ้น และในด้านการวางแผนดำเนินงานกิจกรรมชุมนุมต่าง ๆ ให้ดำเนินไปตลอดปี การศึกษาอยู่ในเกณฑ์มาก แต่ก็มีแนวโน้มมาทางน้อย โดยเฉพาะครูอาจารย์เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย จึงเห็นควรที่จะได้ประชุมปรึกษาหารือในการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้น และผู้วิจัยเสนอว่าควรที่จะเขียนปฏิทินปฏิบัติงานเป็นรายคาบ/สัปดาห์ ตลอดจนภาคเรียนหรือตลอดปี ก็จะเป็นการวางแผนการเรียนกิจกรรมที่ค่อนข้างยิ่ง เพราะจะทำให้ครูและนักเรียนได้ทราบจุดหมายปลายทางของการเรียนและเนื้อหากิจกรรมการเรียนการสอนตลอดปี

2.15 งานคานการวางแผนงานวิชาการ

จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู/อาจารย์ เห็นว่าอยู่ในเกณฑ์มากในเรื่องการร่วมกับฝ่ายต่าง ๆ จัดทำแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนการจัดทำปฏิทินงานวิชาการ การประชุมคณะกรรมการวิชาการ เพื่อวางแผนปฏิบัติ ส่วนที่เห็นว่าเป็นเกณฑ์น้อยคือการจัดโครงการพัฒนาครูผู้สอน เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการในคานการวางแผนอยู่ในขั้นที่น่าพอใจ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มแล้ว ก็เห็นว่ามีความคิดเห็นขัดแย้งกัน แสดงให้เห็นว่าขาดการประสานแผนหรือการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผน การวางแผนพัฒนาครูก็ควรได้มีการดำเนินการไวล่วงหน้า มิฉะนั้นแล้วตามบุคคลเกิดการสับเปลี่ยนโยกย้ายตำแหน่งต่าง ๆ ก็จะก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานได้ จึงควรพิจารณาบุคคลที่จะสามารถปฏิบัติงานแทนหรือช่วยเหลืองานกันในหน่วยงานเข้ารับการฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานได้ ทั้งนี้จะเป็นการวางแผนกำลังคนที่ดี ที่จะทำให้งานวิชาการดำเนินต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อสังเกตจากผลการวิจัย

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยตอนที่ 2 โดยสรุปทั้งหมดจากความคิดเห็นของทั้งผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครู/อาจารย์แล้วจะเห็นว่า การปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการอยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{x} = 2.46$) แต่ถาพิจารณาผลการวิจัยตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ซึ่งทั้งสองกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกัน และพบว่า การปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการนั้น อยู่ในเกณฑ์มากเกือบทุกคาน โดยเฉพาะความคิดเห็นของผู้บริหารนั้น เห็นว่าการปฏิบัติงานของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการอยู่ในเกณฑ์น้อยเพียงคานเดียวจากงาน 15 คาน คือ งานคานการใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาชีพในท้องถิ่น ($\bar{x} = 2.49$) ส่วนความคิดเห็นของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการนั้น เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยเพียง 2 คานคือ งานคานการใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาชีพในท้องถิ่น ($\bar{x} = 2.33$) และงานคานการประเมินผลงานวิชาการ ($\bar{x} = 2.45$) เมื่อพิจารณาโดยสรุปตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ เห็นว่า

การปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการอยู่ในเกณฑ์สูงกลุ่ม ($\bar{X} = 2.86$ และ $\bar{X} = 2.83$ ตามลำดับ) ส่วนผลการวิจัยตามความเห็นของครู/อาจารย์นั้นเห็นว่า การปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการอยู่ในเกณฑ์น้อยเป็นจำนวนมากและเมื่อคุณสรูป จะเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย ($\bar{X} = 2.41$) ทั้งนี้เกิดจากผลของจำนวนครู/อาจารย์ที่เป็น กลุ่มประชากรมีจำนวนแตกต่างกันมาก จากกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ (ผู้บริหาร : ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ : ครู/อาจารย์ = 19 : 20 : 344) จึงทำให้ ผลการวิจัยโดยสรุปเป็นไปตามความคิดเห็นของครู/อาจารย์

จากผลการวิจัยที่ชี้ให้เห็นถึงลักษณะ 2 ประการคือ

1. ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ซาการประสานสัมพันธ์การปฏิบัติงานหรือ ซาการประสานงานกับครู/อาจารย์ซึ่งแท้จริงนั้น ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการจะต้องใกล้ชิดกับครูผู้สอน ต้องควบคุมการเรียนการสอน รวมทั้งนิเทศงานวิชาการเป็นประจำ ค่อยช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ครู/อาจารย์โคบรมสั่งสอนนักเรียนให้ได้รับผลตาม เป้าหมายของการจัดการศึกษา

2. ความขัดแย้ง (Conflict) ในโรงเรียนเพราะผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการเห็นว่าตนโคปฏิบัติมาก แต่ครู/อาจารย์เห็นว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ครู อาจารย์ จึงยังไม่โคให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของงานหรืออีกประการหนึ่ง ครู/อาจารย์ อาจมองผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการว่า มีงานน้อยเอาเปรียบครู/อาจารย์ ซึ่งอาจเกิดข้อขัดแย้งกันได้

ส่วนความเห็นระหว่างผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการที่มีความคิดเห็น สอดคล้องกันนั้น มีผลคือต่อการบริหาร แสดงว่าผู้บริหารกับผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการไม่ คอยขัดแย้งกันหรืออีกนัยหนึ่ง ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการโคทำหน้าที่ของผู้ช่วยผู้บริหารโค ตามที่ผู้บริหารต้องการ

3. การจึลาคับความสำคัญของการปฏิบัติงานของผู้บริหารฝ่ายวิชาการควรปฏิบัติ

จากการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู/อาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจึลาคับความสำคัญองงานวิชาการที่ควรปฏิบัติที่เห็นสอดคล้องกัน

เป็นอันดับหนึ่งและสอง ใดแก่งานค่านหลักสูตรและงานค่านการวางแผนงานวิชาการตามลำดับรองลงไป อันดับสามคือ งานค่านเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร จากข้อมูลดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นว่าความต้องการของผู้บริหารของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครู/อาจารย์เห็นความสำคัญของหลักสูตรเป็นอย่างยิ่ง เพราะอยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการจะต้องปฏิบัติตามค่านนี้ใหม่มาก จะต้องเป็นทั้งผู้ประสานและมีความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดี เพื่อจะได้ปฏิบัติตามได้อย่างมีประสิทธิภาพส่วนงานค่านการวางแผนถูกเลือกเป็นอันดับสองนั้น ก็ถือได้ว่าวางแผนเป็นหัวใจในการที่จะทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ใดหลักสูตรจะประสบผลสำเร็จหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการวางแผนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ จะต้องคาดการณ์ล่วงหน้าได้ว่าอะไรจะใช่ข้อมูล วัสดุ วัสดุ ฯลฯ อย่างไรจึงจะช่วยให้งานบรรลุเป้าหมาย สำหรับงานค่านวัสดุอุปกรณ์ที่ถูกเลือกเป็นอันดับสามนั้นก็จะเป็นเครื่องมือ อันสำคัญที่จะเป็นแนวทางให้ทุกคนได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ ถ้าเอกสารมีน้อยหรือไม่เพียงพอครู/อาจารย์ก็ไม่สามารถจะหาความรู้ได้ สำหรับอันดับรองลงไปความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกันนัก พิจารณาอันดับที่สี่สาม สิบสี่ สิบห้า จะเห็นว่าอันดับที่สี่สามคือการช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้าและส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะงานค่านนี้อาจเป็นหน้าที่ของฝ่ายแนะแนวที่จะช่วยเหลือได้ อันดับที่สี่สี่การประเมินผลงานวิชาการ งานค่านนี้อาจเป็นหน้าที่ของหัวหน้าหมวดที่จะช่วยแบ่งเบาวิชาการได้ และอันดับสุดท้ายงานค่านกิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมในหลักสูตร) ที่เป็นเช่นนี้ คาดว่างานกิจกรรมควรจะเป็นงานของฝ่ายปกครองจะเหมาะสมกว่า และในทางปฏิบัตินี้ งานกิจกรรมก็เป็นหน้าที่ของฝ่ายกิจกรรมหรือฝ่ายปกครองที่จะต้องรับหน้าที่นี้ไปแล้ว เมื่อพิจารณาลำดับที่จากการปฏิบัติจริงในตอนที่ 2 ผลที่ออกมาปรากฏว่าผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการปฏิบัติจริงเป็นอันดับหนึ่งคืองานค่านการจัดตารางสอน อันดับสองคืองานค่านเวลาเรียนของนักเรียนและอันดับสามคือ งานค่านกิจกรรมนักเรียน (กิจกรรมในหลักสูตร) ซึ่งทั้งสามลำดับนี้ไม่ตรงกับความคิดหวังของผู้บริหาร, ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการครู/อาจารย์และค่านอื่น ๆ อีกหลายค่านที่ขัดแย้งกันทั้งนี้อาจเกิดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติให้เป็นไปตามที่คาดหวังได้ ชาวเขาจึงเสนอแนะสำหรับผู้ช่วยผู้บริหารฝ่าย

วิชาการโดยทั่วไปว่า ในการปฏิบัติงานวิชาการนั้นควรจะได้พิจารณาดำเนินงานตามความคิดเห็นที่ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ควรปฏิบัติ โดยพยายามปรับปรุงแก้ปัญหาค่าง ๆ ของงานเหล่านั้นให้ดีขึ้น จะใดสามารถปฏิบัติได้สอดคล้องกับความคาดหวังของทุกคนได้

4. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการใน - โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา 11

จากการวิจัยพบว่าปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่ในระดับมาก ผู้ตอบหลายคน เห็นพ้องต้องกันคือแก้ปัญหาค่างต่าง ๆ ดังนี้ ครูส่วนใหญ่ไม่ให้ความสนใจ หรือไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ การจัดแผนการเรียนมุ่งด้านอาชีพผู้ปกครองยังไม่สนใจและไม่สนับสนุน การหาซื้อเอกสารคู่มือต่าง ๆ ทำได้ไม่สะดวกและไม่ทันใช้เนื่องจากอยู่ไกลกรุงเทพฯ และหนังสือต่าง ๆ ออกมาล่าช้า แต่บางแห่งได้รับเอกสารประกอบหลักสูตรแล้วเก็บไว้ในตู้ไม้หน้าอกรับบริการให้ครู/อาจารย์ได้ศึกษาค้นคว้า งบประมาณของโรงเรียนมีน้อยไม่เพียงพอที่จะซื้ออุปกรณ์บริการได้ทั่วถึง การบำรุงรักษาอุปกรณ์ยังไม่ดีและไม่ได้ใช้อย่างคุ้มค่า ทรัพยากรและแหล่งวิชาชีพมีน้อยและไม่ได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการต่าง ๆ วิชาเลือกในหลักสูตรมีมากตารางสอนยาก การย้ายเข้า-ออกของครูระหว่างภาคทำให้กระทบถึงการจัดหาตารางสอนใหม่ ครู/อาจารย์ไม่สำรวจเวลาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ขาดการประสานงานกับฝ่ายปกครองของวิชาการบางแห่งไม่สามารถจัดบริการเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอนได้ ปัญหาครูขาดความรับผิดชอบหน้าที่ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการไม่สามารถควบคุมได้เนื่องจากขาดอำนาจที่แท้จริง ครูบางกลุ่มไม่เปลี่ยนวิธีสอนขาดการอบรมทางวิชาการระดับครูผู้สอน การสอนซ่อมเสริมไม่สามารถหาวิธีที่เหมาะสมการประเมินผลยังไม่ชัดเจน และเปลี่ยนแปลงบ่อย ๆ ทำให้ยุ่งยากและสับสนใจการปฏิบัติงาน บางคนไม่สนใจระเบียบการประเมินผล ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการขาดการนิเทศงานวิชาการ ไม่ประชาสัมพันธ์งานวิชาการให้ผู้อื่นทราบ การประเมินผลงานวิชาการของคนคิดว่าไปจับผิด การจัดกิจกรรมยังขาดความรู้ความเข้าใจ งานไม่เป็นไปตามแผน เพราะมีสาเหตุหลายอย่าง เช่น ผู้บริหารไม่เห็นด้วย ครูไม่ให้ความร่วมมือ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการขาดการประเมินผลส่วนปัญหาค่างอื่น ๆ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการขาดหลักมนุษยสัมพันธ์ ผู้ช่วยผู้บริหารไม่มีอำนาจในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ ผู้บริหารมอบงานอื่นนอกหน้าที่ให้มากเกินไป ไม่มีเวลาปรับปรุงงานวิชาการ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ก. เสนอกรมสามัญศึกษาหรือกรมวิชาการ

1. ในด้านการจัดหลักสูตรและแผนการเรียน จากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ยังจัดแผนการเรียนเน้นทางด้านวิชาการ ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองยังไม่นิยมส่งบุตรหลานเลือกเรียนทางด้านสายอาชีพ และยังไม่แน่ใจว่าเมื่อจบแล้วจะสามารถศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพอะไรได้บ้าง ดังนั้นการเลือกเรียนทางด้านวิชาการหรือวิชาสามัญย่อมมีทางเลือกเรียนและเลือกประกอบอาชีพได้มาก ผู้วิจัยจึงเห็นว่า กรมสามัญศึกษาหรือกรมวิชาการควรจะได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หน่วยงานสถาบันต่าง ๆ ให้เปิดกว้างที่จะรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้อย่างกว้างขวางขึ้นหลังจากจบหลักสูตรใหม่นี้

2. สำหรับการใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาชีพในท้องถิ่นนั้นก็ยังคงทำได้น้อย โดยเฉพาะสถานประกอบการของเอกชนที่อยู่ในระดับอำเภอมีน้อยและยังขาดอุปกรณ์ และยังดำเนินการเพื่อผลกำไรอยู่มาก ดังนั้นกรมสามัญศึกษาควรจะต้องออกกระเป๋ยบการให้เงินค่าตอบแทนให้แก่สถานประกอบการ เพื่อจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน และอีกประการหนึ่งนั้นในการใช้แหล่งทรัพยากรและแหล่งวิชาชีพในท้องถิ่น ทางโรงเรียนยังไม่ทำกันอย่างจริงจัง กรมสามัญศึกษาน่าจะให้โรงเรียนได้รายงานผลถึงปัญหาและอุปสรรคความเป็นเพราะเหตุใด เพื่อจะได้หาทางแก้ไขต่อไป

3. ในด้านเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร เช่น คู่มือครู แบบเรียนของชั้นเรียนใหม่ออกมาล่าช้าและหาซื้อได้ยาก โดยเฉพาะต่างจังหวัดต่างอำเภอ กรมวิชาการควรจะได้วางแผนการดำเนินงานด้านนี้ให้ทันก่อนที่จะถึงกำหนดการเรียนการสอน เพราะจากการวิจัยพบว่าเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร ออกมาล่าช้ามากก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียน

4. การจัดอบรมต่าง ๆ ทางวิชาการ ควรกระจายให้ครูในต่างจังหวัดและต่างอำเภอได้มีโอกาสเข้าอบรมโดยทั่วถึง และควรจัดในระยะที่ปิดภาคเรียน ไม่ควรจัดในช่วงที่เปิดเรียน

หลังจากที่มีการอบรมไปแล้ว กรมสามัญศึกษา หรือกรมวิชาการควรจะได้

มีมาตรการติดตามผลการอบรมว่าผู้เข้ารับการอบรมได้นำไปใช้หรือไม่ เพราะบางคนเมื่อเข้าอบรมแล้วไม่นำไปใช้เลย ทำให้เสียงบประมาณโดยเปล่าประโยชน์ การติดตามผลการอบรมนั้นกรมอาจสั่งการให้ผู้บริหารโรงเรียนหรือศึกษานิเทศก์เป็นผู้คอยติดตามก็ได้

ข. เสนอผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

1. ควรหาทางให้ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ เข้ารับการอบรมทางวิชาการ อยู่เสมอ และเมื่อได้รับการอบรมมาแล้วก็ให้การสนับสนุนให้นำความรู้ แลกเปลี่ยนให้ครู/อาจารย์ ได้รับทราบ
2. ควรจัดให้มีโครงการศึกษาดูงานจากโรงเรียนอื่น ๆ บ้าง เพื่อจะได้เป็นแนวความคิดในการปรับปรุงงานวิชาการ ของโรงเรียนให้ดีขึ้น
3. จากการวิจัยพบว่า มีหลายโรงเรียนที่ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ขาดอำนาจ ในการควบคุมงานทางด้านวิชาการ ซึ่งอาจเกิดจากการที่ผู้บริหารยังไม่ได้กระจายอำนาจ และไม่ให้มีสิทธิ์ในการตัดสินใจในบางอย่างเป็นงานในหน้าที่ จึงเห็นว่าผู้บริหารควรจะได้ กระจายงานในหน้าที่ และมอบการตัดสินใจเป็นบางอย่างให้ปฏิบัติงานได้ และให้โอกาส ในการพิจารณาความดีความชอบครู/อาจารย์ด้วย
4. ควรจัดให้มีการอบรมทางวิชาการให้แก่ครูอาจารย์ให้มากขึ้น เช่น จัด อบรมก่อนเปิดภาคเรียน และมีการติดตามผลโดยงานวิชาการ เป็นระยะ ๆ ไป
5. ในด้านการซ่อมแซมอุปกรณ์ยังทำอยู่ในเกณฑ์น้อย จึงเห็นว่าผู้บริหาร ควรจะให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูรู้จักผลิตและซ่อมแซมอุปกรณ์เพื่อจะได้ใช้ให้นาน ที่สุดและยังช่วยประหยัดงบประมาณอีกด้วย

ค. เสนอผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา

1. ห้องวิชาการซึ่งถือเป็นศูนย์กลางบริการ การเรียนการสอน จึงควรที่ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการจะได้จัดให้มีเอกสารทางวิชาการให้บริการแก่ครู/อาจารย์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ครู/อาจารย์ให้สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร
2. จากการวิจัยพบว่า ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการปฏิบัติเป็นอันดับหนึ่งคือ การจัดทำรายงานสอน ซึ่งไม่ตรงกับความคิดหวังของกลุ่มผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

และครู/อาจารย์เห็นว่าควรปฏิบัติงานด้านหลักสูตร เป็นอันดับหนึ่ง ดังนั้นผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการจึงควรให้ความสนใจงานด้านหลักสูตรให้มากขึ้น

3. ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการควรจัดโครงการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนโดยให้หัวหน้าหมวด และครูที่มีความรู้มีประสบการณ์เป็นผู้มีส่วนร่วมด้วย

4. ควรจัดให้มีการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายหมวดวิชาเท่าที่จะทำได้ เพื่อช่วยให้การวัดผลของนักเรียนมีความเป็นมาตรฐานดีขึ้นรวมทั้งเป็นการประหยัดในการทำข้อสอบเป็นประจำทุกภาคเรียนด้วย

5. จากการวิจัยพบว่า ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการขาดหลักมนุษยสัมพันธ์ เป็นส่วนมาก ควรที่ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการจะได้พยายามหาทางปรับปรุง เพราะการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีย่อมช่วยทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไป ด้วยความราบรื่น

6. จากการวิจัยพบว่า ครู/อาจารย์ยังมองเห็นว่าการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการอยู่ในเกณฑ์น้อย ทั้ง ๆ ที่ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการเห็นว่าตนปฏิบัติ อยู่ในเกณฑ์มาก ทำให้เห็นว่ามีช่องว่างเกิดขึ้น ดังนั้นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการจึงควร จะได้มีการประชาสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น เพื่อให้ครู/อาจารย์จะได้ให้ความร่วมมือและมีความเข้าใจงานวิชาการมากขึ้น

7. ในการดำเนินกิจการด้านวิชาการนั้นควรจะได้มีการวางแผนว่าแต่ละปี จะทำอะไรบ้าง อย่างไร โดยให้ครู/อาจารย์มีส่วนร่วม และเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปี การศึกษา ควรจะได้มีการประเมินผล แล้วนำมาปรับปรุงในปีต่อไปด้วย

ขอเสนอแนะเพื่อการวิจัย

สำหรับการวิจัยต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะวิจัยเรื่องต่อไปนี้

1. หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. การมอบอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารให้แก่ผู้ช่วยผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการใช้สถานประกอบการและแหล่ง วิชาสัมพันธ์ท้องถิ่น
4. ความคิดเห็นของครูและประชาชนในเรื่องการ เรียบการ สอนตามแนวหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521.